Magiczny Kraków

Bazylika Wniebowzięcia Najświętszej Maryi Panny (Bazylika Mariacka)

2012-09-14

Plac Mariacki z makietą usytuowany jest po prawej (południowej) stronie korpusu gotyckiej bazyliki Wniebowzięcia Najświętszej Maryi Panny. Przez kilka stuleci znajdował się tu przykościelny cmentarz, który pod koniec XVIII wieku w trosce o bezpieczeństwo sanitarne miasta został przeniesiony na nowo założony komunalny cmentarz Rakowicki. Na makiecie nie zmieściło się miejsce jej usytuowania względem kościoła. Informacje w brajlu znajdujemy na fryzie pod fasadą kościoła zwieńczoną dwoma wieżami. Dzisiejszy kształt architektoniczny kościół uzyskał pod koniec XIV wieku. Wysmukłe wieże o nierównej wysokości zbudowane są na podstawie kwadratu. Dzięki kamiennym gzymsom i ostrołukowym oknom łatwo policzyć ilość ich kondygnacji.

Wyższą z wież, liczącą 81 metrów wysokości, w górnej części ośmioboczną, wieńczy gotycki hełm, ozdobiony barokową złotą koroną. Wieża ta, zwaną Hejnalicą, przez wielki pełniła funkcję strażnicy miejskiej. Na dźwięk danego przez strażnika sygnału zamykano i otwierano bramy miejskie. Współcześnie, co godzinę rozbrzmiewają z niej dźwięki melodii zwanej hejnałem, granej na cztery strony świata. Po lewej stronie wieży, u jej podnóża znajdują się drzwi, przez które wchodzą trębacze grający hejnał. Wysokość drzwi w przybliżeniu odpowiada przeciętnej wysokości dorosłego człowieka.

Niższa z wież, o wysokości 69 metrów, nakryta jest późnorenesansowym hełmem, zwieńczonym ażurową latarnią. W czterech jej rogach znajdują się mniejsze kopuły.

Od strony frontowej dolne kondygnacje wież łączy barokowa kruchta prowadząca do trójnawowego wnętrza bazyliki. Jej środkowe drzwi otwierają się tylko podczas ważnych uroczystości. Nad kruchtą znajduje się figura Chrystusa Zbawiciela Świata oraz wielkie, zakończone ostrym łukiem okno z witrażem projektu Józefa Mehoffera i Stanisława Wyspiańskiego. Wierni, chcący pomodlić się w świątyni mogą skorzystać z bocznych prawych drzwi kruchty. Dla turystów przeznaczone są drzwi usytuowane po prawej stronie kościoła, za niższą z wież i przybudówką mieszczącą kaplice - św. Łazarza, św. Walentego i św. Jana Nepomucena - dobudowane od południa do głównej bryły świątyni. Po lewej (północnej) stronie nawy głównej, symetrycznie umiejscowione są trzy inne kaplice (św. Jana Chrzciciela, św. Wawrzyńca i Przemieniania Pańskiego). Od wschodu w mury prezbiterium wprawione są wspaniałe ostrołukowe okna, poprzedzielane przyporami wzmacniającymi konstrukcję ścian. Dolną część korpusu prezbiterium otacza wieniec mniejszych kaplic.

Ustawiona ukośnie do osi Rynku Głównego ceglana bazylika stoi na miejscu dawnej romańskiej świątyni zniszczonej prawdopodobnie podczas najazdu Tatarów w XIII w. W swojej dzisiejszej formie jest klasycznym przykładem architektury gotyckiej i jednym z najbardziej znanych zabytków Krakowa. Przyciąga rzesze turystów nie tylko dzięki wyjątkowej architekturze, ale też - wspaniale wyposażonemu wnętrzu, które zdobi m.in. późnogotycki ołtarz Zaśnięcia Najświętszej Maryi Panny dłuta Wita Stwosza.

Tekst do odsłuchania (mp3)

Magiczny
Kraków